

Crna Gora
Ministarstvo poljoprivrede i ruralnog razvoja

INFORMACIJA O AKTIVNOSTIMA NA REALIZACIJI PRIORITETNIH PROJEKATA IZ OBLASTI POLJOPRIVREDE

- IV kvartal 2017 -

Podgorica, decembar 2017. godine

NAZIV/CILJ PROJEKTA	PODRŠKA INVESTICIJAMA U POLJOPRIVREDI – IPARD-like 1 PROJEKAT
OPIS PROJEKTA	EU/IPA projekat izgradnje institucija u poljoprivredi i ruralnom razvoju- „IPARD-like 1 projekat“ je projekat koji je namijenjen podršci poljoprivrednim proizvođačima u Crnoj Gori, kao i relevantnim institucijama u procesu uspostavljanja sistema za buduću uspješnu implementaciju pretpristupnih fondova Evropske Unije. Projekat se finansira uz podršku Evropske unije kroz IPA komponentu I, a implementira ga Ministarstvo poljoprivrede i ruralnog razvoja u saradnji sa Svjetskom bankom. Sredstva su obezbijedena iz IPARD-a za 2011. i 2012. budžetsku godinu, ukupna vrijednost projekta iznosi 4,5 mil. EUR. Projekat se sastoji iz dvije komponente: 1) Implementacija grant šema na osnovu pravila IPARD-a i 2). Tehnička pomoć za implementaciju i monitoring. Cilj projekta je povećanje iskustva crnogorskih organa u upravljanju sredstvima bespovratne podrške u skladu sa osnovnim pravilima EU Instrumenta za pretpristupnu pomoć za ruralni razvoj i poboljšanje produktivnosti ciljnog broja poljoprivrednih gazdinstava.
TRENUTNI STATUS	Prijem zahtjeva za podršku za IPARD like javni poziv je trajao do 28. Februara 2015. godine I ukupno je primljen 521 zahtjev. Ukupna vrijednost ovih zahtjeva je 21.822.785,12 EUR sa PDV-om odnosno 18.640.596,78 EUR bez PDV. Nakon završenih administrativnih I terenskih kontrola, rangiranja pristiglih zahtjeva, u IV kvartalu 2016. Godine potpisan je 291 ugovor o dodjeli bespovratne podrške za IPARD-like projekat, što čini konačan iznos za 2015.godinu. Ukupna vrijednost investicije ovih ugovora je 10.364.993,42 sa PDV-om, odnosno 8.847.558,51 bez PDV-a, a vrijednost podrške je 5.147.048,44 (bez PDV-a). U periodu od od 1. januara 2016. do 5. septembra 2017. godine, uspješno je realizovano i završeno 204 projekta, ukupne vrijednosti investicija 6,244,175.32 EUR (sa PDV-om), 5,285,795.76 EUR (bez PDV-a), od čega je poljoprivrednim proizvođačima isplaćena bespovratna podrška u iznosu 3,072,502.15 EUR. U sektoru biljne proizvodnje je realizovano 70 projekata, u sektoru stočarstva 129 projekta i u sektoru akvakulture 5 projekta.
PLANIRANE AKTIVNOSTI U 2017. GODINI OBAVEZE DRŽAVNIH ORGANA U 2017. GODINI KONTAKT OSOBA	REALIZOVANO REALIZOVANO Blagota Radulović, Direktor Direktorata za plaćanja (E-mail: blagota.radulovic@mpr.gov.me, tel: 020-672-007)

NAZIV/CILJ PROJEKTA	PODRŠKA INVESTICIJAMA U POLJOPRIVREDI (IPARD-like 1.2)
OPIS PROJEKTA	Nakon uspješne implementacije pet javnih poziva kroz projekat MIDAS i dva javna poziva kroz IPARD like projekat, Ministarstvo poljoprivrede ruralnog razvoja sa IPARD like 1.2 pozivom nastavlja sa podrškom poljoprivrednim proizvođačima. Cilj IPARD like 1.2 projekta je jačanje crnogorske poljoprivrede i dostizanje potrebnih standarda, posebno u dijelu pripreme Crne Gore za korišćenje IPARD sredstava, planiranih za 2017. godinu. Planirani budžet za IPARD like 1.2 poziv iznosi ukupno 1,5 mil. €. IPARD like 2 projekat sprovodi Ministarstvo poljoprivrede i ruralnog razvoja, Direktorata za plaćanja u saradnji sa Svjetskom bankom. Nivo prihvatljive investicije se kreće od 10.000 do 70.000 EUR. Grant podrška Ministarstva je 50% od neto dijela kompletno završene investicije (bez PDV-a) za sve sektore investiranja, sa sljedećim izuzećima (izuzeća se ne odnose na pravna lica): • 55% prihvatljivih troškova za investicije implementirane od strane mladih farmera (do 40 godina života u vrijeme donošenja odluke o dobijanju bespovratne podrške); • 60% prihvatljivih troškova za investicije implementirane od strane poljoprivrednih gazdinstava koja se nalaze u planinskim oblastima (iznad 600mnv); • 65% prihvatljivih troškova za investicije u poljoprivredna gazdinstva koja se nalaze u planinskim oblastima od strane mladih farmera (ispod 40 godina života u vrijeme donošenja odluke o dobijanju bespovratne podrške)
TRENUTNI STATUS	Prijem aplikacija je završen 31.01. 2017.godine. Pristiglo je 213 aplikacija, ukupna vrijednost investicija sa PDV-om je 6.604.606,01 EUR, bez PDV-a 5.590.064,21 EUR, a moguća bespovratna podrška je 2.881.171,84 EUR. Od ukupno pristiglih 213 aplikacija kriterijume i uslove Poziva ispunilo je 168 aplikacija i sve su ugovorene. Ukupna vrijednost investicija za 168 aplikacija je 4.202.437,48EUR (bez PDV-a), a ukupna vrijednost bespovratne podrške je 2.437.049,93 EUR bez PDV-a. • Iz sektora stočarstva ugovoreno je 112 aplikacija, (88 mljekarstvo, 6 ovčarstvo, 8 pčelarstvo, 2 svinjogojstvo, 4 kozarstvo, 1 živinarstvo i 3 govedarstvo), ukupna vrijednost investicija je 2.705.078,53 EUR bez PDV-a (3.202.718,54 EUR sa PDV-om), dok je vrijednost bespovratne podrške 1.613.894,18 EUR bez PDV-a. • Iz sektora biljne proizvodnje ugovoreno su 54 aplikacije (11 voćarstvo, 5 ratarstvo, 9 povrtarstvo, 7 vinogradarstvo, 2 proizvodnja šampinjona, 1 maslinarstvo i 19 kombinovana biljna proizvodnja), ukupna vrijednost investicija je 1.411.745,15 EUR bez PDV-a (1.672.752,23 EUR sa PDV-om), dok je vrijednost bespovratne podrške 781.348,85 EUR bez PDV-a. • Iz sektora ribarstva i akvakulture ugovorene su 2 aplikacije, ukupna vrijednost investicija je 85.613,80 EUR bez PDV-a (101.880,42 EUR sa PDV-om), dok je vrijednost bespovratna podrška 42.806,90 bez PDV-a. U periodu od 1. Oktobra do 18. decembra 2017.godine isplaćeno je 58 korisnika. Ukupna vrijednost investicija za ove projekte iznosi 1,456,827.45 EUR (sa PDV-om), 1,224,224.75 EUR (bez PDV-a), dok isplaćena bespovratna podrške iznosi 717,946.88 eura.
PLANIRANE AKTIVNOSTI U 2017. GODINI OBAVEZE DRŽAVNIH ORGANA U 2017. GODINI	Obrada podnijetih Zahtjeva za isplatu i plaćanje projekata koji su realizovani u skladu sa Ugovorom o grantu za IPARD like 1.2 Javni poziv. MPRR - Obrada podnijetih Zahtjeva za isplatu i plaćanje projekata koji su realizovani u skladu sa Ugovorom o grantu za IPARD like 1.2 Javni poziv.
KONTAKT OSOBA	Blagota Radulović, Direktor Direktorata za plaćanja (E-mail: blagota.radulovic@mpr.gov.me, tel: 020-672-007)

NAZIV/CILJ PROJEKTA	PODRŠKA INVESTICIJAMA U POLJOPRIVREDI (IPARD LIKE 2)
OPIS PROJEKTA	Kroz IPARD-like 2 projekat podržavaju se sektori prerade mlijeka, mesa, voća i povrća, maslina, grožđa, ljekovitog, šumskog i aromatičnog bilja, kao i sektori ribarstva i akvakulture. Nivo prihvatljive investicije kreće se od 25.000€ - 250.000€, a bespovratna podrška Ministarstva je 50% od neto dijela kompletno završene investicije (bez PDV-a). Projekat se implementira kao dodatno finansiranje MIDAS projekta, što znači da se nastavlja uspješnu saradnju Ministarstva poljoprivrede i ruralnog razvoja, Svjetske banke i EU. Dok je fokus kako MIDAS tako i IPARD like 1 projekta do sada bio na pružanju podrške poljoprivrednim gazdinstvima i javnim institucijama, IPARD like 2 projekat omogućava uključivanje poljoprivrednih prerađivača (malih i velikih), što omogućava da investicije imaju povećanu usklađenost sa zahtjevima EU, što je najvažnije u oblasti bezbjednosti hrane. IPARD like 2 projekat sprovodi Ministarstvo poljoprivrede i ruralnog razvoja (MPRR) u saradnji sa Svjetskom bankom. Javni poziv je trajao od 01.04 - 31.05.2016. godine. Odlukom MPRR i Svjetske banke, rok za prijavu je bio produžen do 01.07.2016. godine. U oktobru 2016. godine ugovorena 33 zahtjeva za podršku, sa ukupnim iznosom odobrenih investicija od 5.867.566,28 €, kod kojih je planirana bespovratna podrška do 2.465.368,23 €.
TRENUTNI STATUS	U četvrtom kvartalu 2017.godine(01. oktobar - 18. decembar) realizovan je 1 projekat. Ukupna vrijednost investicije iznosi 240,261.00 eura (sa PDV-om), 201,900.00 eura (bez PDV-a), dok iznos bespovratne podrške koji je isplaćen iznosi 100,950.00 eura. Ovaj projekat je iz sektora prerade mlijeka.
PLANIRANE AKTIVNOSTI U 2017. GODINI	Obrada podnijetih Zahtjeva za isplatu i plaćanje projekata koji su realizovani u skladu sa Ugovorom o grantu za IPARD like 2 Javni poziv.
OBAVEZE DRŽAVNIH ORGANA U 2017. GODINI	MPRR - Obrada i plaćanje projekata koji su realizovani u skladu sa Ugovorom o grantu za IPARD like 2 Javni poziv.
KONTAKT OSOBA	Blagota Radulović, Direktor Direktorata za plaćanja (E-mail: blagota.radulovic@mpr.gov.me, tel: 020-672-007)

NAZIV/CILJ PROJEKTA	RAZVOJ PRERAĐIVAČKOG SEKTORA (IPARD LIKE 2.2)
OPIS PROJEKTA	IPARD like 2.2 poziv za dodjelu sredstava bespovratne podrške je nastavak podrške koje je MPRR pokrenulo kroz IPARD like 2 poziv za dodjelu sredstava bespovratne podrške, koji je objavljen 1. marta 2016. godine. Za IPARD like 2.2 javni poziv za dodjelu sredstava bespovratne podrške dostupno je 2,8 miliona € (2.734.632 €) sredstava za bespovratnu podršku odobrenim investicijama, u trenutku objave poziva. Prerađivači, odnosno subjekti u poslovanju sa hranom, mogu da investiraju minimalno 15.000 €, a maksimalno 250.000 €. Oni koji ispune uslove poziva i ugovore investiciju dobiće povrat sredstava u iznosu od 50 odsto investicije. Cilj podrške kroz ovaj projekat jeste jačanje sektora proizvodnje hrane u Crnoj Gori, kroz unapređenje subjekata u poslovanju hranom i dostizanje nacionalnih i EU standarda u oblasti bezbjednosti hrane. Šansu da unaprijede svoje poslovanje kroz ovaj poziv imaju pravna lica i preduzetnici iz sektora vezanog za mlijeko, ribarstvo i akvakulturu. Iz sektora hrane biljnog porijekla i gljiva korisnici mogu biti oni koji se bave preradom i pakovanjem primarnih poljoprivrednih proizvoda: voća, povrća, gljiva, aromatičnog i ljekovitog bilja, maslinovog ulja i drugih proizvoda od maslina i vina. Podržavaju se i klanice, a u tom dijelu korisnici mogu biti fizička lica ili privredna društva, koji se bave uzgojem goveda, ovaca, koza, tovnih piladi i čurića, i svinja.
TRENUTNI STATUS	Prijem aplikacija je završen 30.04. 2017.godine. Pristiglo je 43 aplikacije, ukupna vrijednost investicija je 8,204,242.36EUR bez PDV-a (9,769,504.80 EUR sa PDV-om), a iznos moguće bespovratne podrške je 4,102.121,18 EUR bez PDV-a (jedna aplikacija je ukupne vrijednosti 2,586,484.74 EUR bez PDV-a, dok je vrijednost moguće podrške 1,293,242.37 EUR bez PDV-a). U trećem kvartalu 2017 godine (avgust 2017.godine) potpisan je ukupno 31 ugovor čija je vrijednost 4,05 miliona EUR bez PDV-a (4,045,397.44 eura), od čega je podrška Ministarstva poljoprivrede i ruralnog razvoja u ukupnom iznosu od 2,02 miliona EUR (2,022,698.72 eura). - Iz podmjere A (korisnici koji prerađuju hranu životinjskog porijekla) ugovoreno je 11 projekata, ukupna vrijednost investicija je 1,666,159.96 EUR bez PDV-a, dok je vrijednost bespovratne podrške 833,079.98 EUR bez PDV-a. - Iz podmjere B (korisnici koji prerađuju hranu biljnog porijekla i gljive) ugovoreno je 16 aplikacija, ukupna vrijednost investicija je 1,821,437.53 EUR bez PDV-a, dok je vrijednost bespovratne podrške 910,718.77 EUR bez PDV-a. - Iz podmjere C (korisnici koji se bave uzgojem životinja i konkurišu za male klanice ili već posjeduju male klanice) ugovorene su 4 projekta, ukupna vrijednost investicija je 557,799.95 EUR bez PDV-a, dok je vrijednost bespovratne podrške 278,899.98 EUR bez PDV-a.
PLANIRANE AKTIVNOSTI U 2017. GODINI OBAVEZE DRŽAVNIH ORGANA U 2017. GODINI KONTAKT OSOBA	Obrada i plaćanje projekata korisnicima koji su realizovali investicije u skladu sa Ugovorom o grantu. MPRR – obrada pristiglih Zahtjeva za isplatu, isplata sredstava korisnicima koji su realizovali investicije u skladu sa Ugovorom o grantu. Blagota Radulović, Direktor Direktorata za plaćanja (E-mail: blagota.radulovic@mpr.gov.me, tel: 020-672-007)

NAZIV/CILJ PROJEKTA	PROJEKAT ADMAS – KREDITIRANJE CRNOGORSKE POLJOPRIVREDE IZ SREDSTAVA ABU DABI RAZVOJNOG FONDA
OPIS PROJEKTA	Cilj projekta ADMAS je povećanje standarda proizvodnje i prerade, jačanje konkurentnosti, doprinos održivoj upotrebi prirodnih resursa i poboljšanju životnog standarda u ruralnim oblastima. Pored unaprjeđenja proizvodnih kapaciteta, očekuje se da svaki pojedinačni projekat ima i širi društveni uticaj kreiranjem vertikalnog lanca vrijednosti i uključivanjem manjih porodičnih gazdinstava. Projekat zajedno realizuju Ministarstvo poljoprivrede i ruralnog razvoja, Investiciono-razvojni fond Crne Gore i Razvojni fond Abu Dabija. ADMAS projekat namijenjen je za srednjeročno i/ili dugoročno finansiranje: • izgradnje fabrika za proizvodnju, preradu, skladišta i dr. objekata namijenjenih razvoju poljoprivrede; • mašina i opreme za proizvodnju, vozila itd., • kupovinu grla stoke, sadnog materijala; • razvoj postojećih sredstava i imovine (poboljšanje, rekonstrukcija) i • obrtni kapital (koji ne smije prelaziti iznos od 1/3 kredita).
TRENUTNI STATUS	Vlada Crne Gore je na sjednici 27. Jula 2017. godine usvojila informaciju o poslovnoj saradnji izmedju MPRR i Investiciono Razvojnog Fonda, shodno kojom se implementacija ADMAS projekta transferiše u IRF. Takođe, ADAMS projekta će dobiti novu dimenziju, kada je u pitanju sama implementacija kreditnog aranžmana ka krajnjim korisnicima.
OBAVEZE DRŽAVNIH ORGANA U 2017. GODINI KONTAKT OSOBA	IRF – Implementacija projekta Investiciono-razvojni fond

NAZIV/CILJ PROJEKTA	DUGOROČAN ZAKUP POLJOPRIVREDNOG ZEMLJIŠTA U DRŽAVNOJ SVOJINI
OPIS PROJEKTA	Pored činjenice da Crna Gora ima prilično visok stepen obradivog zemljišta po glavi stanovnika, problem predstavlja činjenica da je to obradivo zemljište podijeljeno na manje parcele (usitnjene posjede) što dodatno otežava ozbiljniju industrijsku proizvodnju u oblasti poljoprivrede. Takođe, stanje na terenu koje ne korespondira dostupnoj dokumentaciji o istom, umnogome usporava cjelokupnu proceduru davanja u zakup zemljišta. Crna Gora, kroz strategiju kooperativa i “Zakona o agro - kooperativama”, teži kolektiviziranju, udruživanju proizvođača i njihove proizvodnje na usitnjenim posjedima. Sa druge strane mali broj velikih parcela moraju biti strateški opredijeljene i privedene namjeni koja će generisati povećanje poljoprivredne proizvodnje namijenjene domaćoj potrošnji i izvozu što će direktno uticati na smanjenje spoljnotrgovinskog deficita. Zasijane površine predstavljaju osnovu za kreiranje sredstava koje će Crna Gora ubuduće crpiti iz fondova Evropske Unije, što, pored rasta proizvodnje, smanjenja uvoza kroz zadovoljenje sopstevnih proizvoda i izvoz predstavlja jedan od glavnih ciljeva poljoprivredne politike.
TRENUTNI STATUS	- Komisija za valorizaciju poljoprivrednog zemljišta u državnoj svojini je dva puta objavljivala Javni poziv za zakup 69ha na ovoj lokaciji. Na drugom javnom pozivu objavljenom 20.09.2017. godine ponudu je podnio jedan ponuđač – VOLI Trade doo Podgorica. Ponuda je ocijenjena formalno ispravnom, i kroz proces pregovora sa ponuđačem, došlo se do konačne forme Ugovora koji je Vlada, na sjednici od 07.12.2017.godine usvojila i zadužila potpredsjednika Vlade i ministra poljoprivrede i ruralnog razvoja da isti potpiše. Potpisivanje je zakazano za 18.12.2017.godine u Ulcinju. - Vlada je na sjednici od 07.12.2017. godine usvojila tendersku dokumentaciju za davanje u zakup lokaliteta Vranovići, opština Kotor (150ha) i Golubovci, Glavni grad (33ha). Javni oglas za zakup lokacije biće objavljen do kraja decembra 2017.godine. - Vlada je na sjednici od 14.12.2017.godine usvojila tendersku dokumentaciju za davanje u zakup lokaliteta Briska Gora, opština Ulcinj (10ha). Javni oglas za zakup lokacije biće objavljen do kraja decembra 2017.godine. -
PLANIRANE AKTIVNOSTI U 2017. GODINI	- Potpisivanje Ugovora i zakupu lokaliteta Šas – 18.12.2017.godine. - Objava Javnih poziva za zakup poljoprivrednog zemljišta u državnoj svojini na lokacijama Vranovići, opština Kotor, Briska Gora, opština Ulcinj, Golubovci, Glavni grad.
OBAVEZE DRŽAVNIH ORGANA U 2017. GODINI	Komisija za valorizaciju poljoprivrednog zemljišta u državnoj svojini, Ministarstvo finansija, Ministarstvo održivog razvoja i turizma, Uprava za imovinu, Uprava za nekretnine, opštine – efikasno sprovođenje procedure u sklopu realizacije zahtjeva za davanje u zakup zemljišta u državnoj svojini. Uprava za nekretnine – ažuriranje podataka u katastru i faktičkog stanja na terenu u cilju dobijanja precizne informacije o površini poljoprivrednog i obradivog zemljišta u državnoj svojini.
KONTAKT OSOBA	Rahela Nišavić, Načelnik Odjeljenja za razvoj, međunarodnu saradnju i planiranje, programiranje i implementaciju projekata finansiranih iz međunarodnih i IPA fondova (e-mail: rahela.nisavic@mpr.gov.me; tel: 020-482-225).